

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
7130-21

meddelad i Stockholm den 14 juni 2023

SÖKANDE

Se bilaga

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Infrastrukturdepartementet) beslut den 16 september 2021 i ärende I2019/02517 avseende överklagande av Energimarknadsinspektionens beslut i fråga om nätkoncession för en 420 kV luftledning mellan Nybro och Hemsjö i Emmaboda, Karlshamns, Nybro, Olofströms, Ronneby och Tingsryds kommuner, Kalmar, Kronoberg och Blekinge län

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar AAs, BBs, CCs samt ERIS-gården rehab & conf centers ansökningar om rättsprövning.

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

1. För att en starkströmsledning ska få byggas eller användas krävs tillstånd (nätkoncession). Nätkoncession får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt.
2. Energimarknadsinspektionen avslag Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) ansökan om nätkoncession för linje för en 420 kV luftledning från Nybro till Hemsjö i Kalmar, Kronobergs och Blekinge län.
3. Svenska kraftnät överklagade beslutet till regeringen.
4. Regeringen ändrade Energimarknadsinspektionens beslut och meddelade nätkoncession för den aktuella luftledningen samt lämnade tillbaka ärendet till Energimarknadsinspektionen för fastställande av erforderliga villkor för anläggning och underhåll av ledningen.

YRKANDEN M.M.

5. Sökandena ansöker om rättsprövning av regeringens beslut och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa Energimarknadsinspektionens beslut alternativt upphäva regeringens beslut. De anför bl.a. följande.
6. Regeringens beslut är inte tillräckligt motiverat och den redovisade proportionalitetsprövningen uppfyller inte de krav som ställs. Det finns dessutom mindre ingripande alternativ som är lika lämpade för ändamålet och som är realistiska ur kostnads- och effektivitetssynpunkt. Svenska kraftnät har inte visat att verksamheten uppfyller kraven på lämplig lokalisering i kombination med bästa möjliga teknik. Regeringen har inte heller berett fastighetsägarna möjlighet att yttra sig över det material som lämnats in till regeringen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Rättslig reglering m.m.**

7. Av 1 och 3 §§ lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka hos Högsta förvaltningsdomstolen om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
8. Enligt 4 § första stycket ska en ansökan om rättsprövning ha kommit in till Högsta förvaltningsdomstolen senast tre månader från dagen för beslutet.
9. Av 7 § framgår att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.
10. Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet rymms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23 ff. och 234).

11. Enligt den i målet tillämpliga lydelsen av ellagen (1997:857) gäller följande. Enligt 2 kap. 1 § får en elektrisk starkströmsledning inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). Av 6 § framgår att nätkoncession får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt. Enligt 8 a § första stycket ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje.
12. Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.
13. Enligt 6 § första stycket ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.
14. Av 7 § framgår att kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

15. Regeringens beslut fattades den 16 september 2021. AAs, BBs samt ERIS-gården rehab & conf centers ansökningar om rättsprövning kom in till Högsta förvaltningsdomstolen den 17 december 2021. Eftersom en ansökan om rättsprövning ska ha kommit in till Högsta förvaltningsdomstolen senast tre

månader från dagen för beslutet har deras ansökningar kommit in för sent. Ansökningarna ska därför avvisas.

16. CC har varken angivit kontaktuppgifter eller fastighetsbeteckning i sin ansökan om rättsprövning och har inte heller på annat sätt visat hur regeringens beslut innefattar en prövning av hans civila rättigheter eller skyldigheter. Även CCs ansökan om rättsprövning ska därför avvisas.
17. I det klandrade beslutet har regeringen ansett att nätkoncession kan meddelas för ledningen i sökt sträckning och i utförande i form av en 420 kV luftledning.
18. Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät har yttrat sig i ärendet hos regeringen. Regeringen avgjorde ärendet utan att ge sökandena tillfälle att yttra sig över de inkomna handlingarna. Det har inte framkommit något i ärendet som ger skäl att anta att kommunikation med sökandena skulle ha lett till att ärendet hos regeringen fått en annan utgång. Att regeringen inte har berett sökandena tillfälle att yttra sig utgör därför inte skäl för att upphäva regeringens beslut.
19. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att de i målet tillämpliga bestämmelserna i ellagen och miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot bestämmelserna i ellagen eller miljöbalken, eller mot någon annan rättsregel på det sätt som sökandena har angett. Inte heller i övrigt har det framkommit att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger.

20. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Thomas Bull, Marie Jönsson, Linda Haggren och Martin Nilsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Olof Holm.